

Es Molí Nou

Vilafranca, Març 1994 - Núm. 83

(Pàg. 20)

**SA RUA
VILAFRANQUERA
DE 1994
AMB IMATGES**

- **INAUGURADES LES REFORMES DE L'ESCOLA** (Pàg. 3)
- **L'EQUIP DE VOLEIBOL FEMENÍ CAMPIÓ DE BALEARS** (Pàg. 17)
- **MOLTA GENT ASISTEIX A LA CONFERÈNCIA «METGES CONTRA LA CONTAMINACIÓ»** (Pàg. 4)

**MADÒ
FRANCISCA
«POU»:
LA DARRERA
CORDADORA
DE CADIRES**

**SON PERE
JAUME
PASSARÀ
A SER
PATRIMONI
PÚBLIC**

«ES MOLÍ NOU»

Publicació mensual de
'Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Depòsit Legal
PM: 366 - 1986

Edita:
Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Redacció i col·laboradors:

Andreu Bauça
Francesc Amengual
Joan Barceló
Joan Jaume
Bartomeu Català
Biel Monserrat
Jaume Nigorra
Jaume Sansó
Jaume Català
Col·legi Públic
Gabriel Gelabert
Damià Agustí
Miquel Barceló
Joan Estrany
Joan Bauzà

Reproducció fotogràfica:

Joan Jaume

Imprimeix:

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

Els articles publicats en aquesta
revista sols expressen l'opinió
dels seus autors

EDITORIAL

Els carrers s'enfonsen

Gairebé tota la xarxa viària del casc urbà del poble ha estat asfaltada en els darrers cinc anys. Les obres del clavegueram i de l'aigua potable han obligat a obrir s'íquies per tot arreu i posteriorment una capa asfàltica s'ha encarregat de tapissar els carrers. En canvi, però, els resultats d'un projecte mal executat (el de l'asfaltat lògicament) ens està deixant els carrers amb molts de punts d'enfonsament i amb conglomerat que es desclosca. Aquesta deficiència, detectada i denunciada ja a 1990 quan es varen observar els primers trams de carrers que passen per ull, degut a que el reompliment de les s'íquies no es feia amb la corresponent i necessària compactació del material que s'emprava per reomplir, ara es repeteix, varis mesos després d'asfaltats els carrers que mancaven per completar el projecte d'asfaltat.

El projecte de sanejament (instal·lació de xarxa d'aigües netes i brutes) contemplava que el reompliment s'havia de fer compacte i que damunt cada s'iquia s'hi havia de col·locar una capa de 5 centímetres de formigó. Si l'empresa contractista s'ha estalviat varis milions "oblidant-se" d'aquestes exigències tècniques del projecte i després s'ha despenjat amb què regalava l'asfaltat de tal o qual camí o d'una pista poliesportiva (crivellada als pocs mesos d'haver-se fet), en realitat no és necessari que cap regidor o polític del grup de govern s'ompli la boca dient que s'han aconseguit grans millores que al poble no li han costat cap cèntim. Aquesta apreciació no només és incorrecta, sinó falsa.

Que en temps del batle Bernat Garí l'empresa Melchor Mascaró va fer el mateix i no va regalar res també és cert. Això no ha de servir per a què les deficiències també ara detectades es puguin justificar aferrant-se a la nefasta gestió del primer sector del projecte de sanejament. El regidor d'Obres, Josep Sansó, quan estava a l'oposició va retreure en més d'una ocasió la qualitat de l'asfaltat del sector B (Bonany, Sant Martí, Pare Jaume Roselló...), emperò resulta que ara està passant el mateix. Cal per tant, preguntar-se on és la serietat política del PSM? Per què no s'han controlat les obres? Esperem que les consciències que se tenen per netes no s'enfonsin, com els carrers.

Voleibol, el primer èxit esportiu del 94

La secció de voleibol del C.F. Vilafranca s'ha classificat per jugar la fase final d'accés a primera divisió nacional, després de proclamar-se campiona de la segona divisió absoluta a Balears. La base de l'equip, format pel llegendari grup d'al·lotes aconseguiren varis campionats de Balears quan jugaven a l'equip escolar i per tres santjoaneres, han fet possible una de les pàgines d'or de l'esport vilafranquer. Que l'esport no es quedi reduït simplement al futbol és molt important. La diversitat sempre enriqueix.

Ara caldrà que l'equip femení rebi tot el suport econòmic per a què el seu esforç no caigui dins un sac foradat. L'ocasió és esplèndida i mereix la màxima atenció de tot el poble i en especial del club al que pertanyen, el Club de Futbol Vilafranca, i de l'Ajuntament, que està obligat a vetlar per a què els esportistes vilafranquers arribin el més amunt possible. SORT I FORÇA.

Es Molí Nou

Inaugurades les reformes del col·legi Es Cremat

Les aules de preescolar són la pròxima fita del centre

El passat divendres, dia vint-i-cinc de febrer, s'inauguraren les reformes fetes al col·legi públic Es Cremat. La inauguració serví com eina perquè l'Associació de Pares d'Alumnes i la Sala demanàs al delegat del ministeri d'Educació i Ciència (MEC), Andreu Crespí, una continuïtat en les millores del centre, plantejant la urgència de comptar amb dues noves aules de preescolar pel pròxim curs, aprenentatges que per falta d'espai es fan a Ca Ses Monges.

En els discursos, el professorat, representant per la professora del centre, Catalina Oliver, el batle i el delegat del MEC, coincidiren en la necessitat de mantenir una col·laboració amb la finalitat de solventar els problemes de tota casta que genera la pròpia inèrcia del sistema educatiu. Crespí es mostrà inclús favorable a la crítica dels pares "sempre que aquesta tenguí com a finalitat única millorar l'educació dels fills". Per la seva part, Joan Bauçà, després d'agrair l'esforç del MEC per habilitar les aules, lamentà la deixadesa dels ante-

El batle criticà la manca de responsabilitat dels anteriors consistoris

riors consistoris en la seva voluntat per mantenir l'edifici escolar en mínimes condicions. El batle agraf a la parròquia i a les Germanes de la Caritat el seu interès i col·laboració per col·locar a les seves aules els 160 alumnes del centre, que durant la reforma han tengut en el convent, club d'esplai i la Sala la seva escola provisional.

Acte seguit Andreu Crespí fou convidat a un refrigeri al qual hi assistiren els regidors, els pares d'alumnes i els professors del centre. A la inauguració també hi assistiren professors que donaren lliçó als al·lots de Vilafranca en anys ante-

El MEC assegurà que continuaran les col·laboracions

riors, entre ells l'ex-director don Joan Arbona o dona Montse.

ROBATORI

Tres dies després de la inauguració del centre la directora del col·legi denuncià davant les dependències de la Guàrdia Civil, el robatori de 20.000 pessetes que es trobaven dins l'aula dels alumnes de segon nivell. Els autors de la malifeta tregueren els doblers en metàl·lic de l'interior d'un dels armaris de l'aula tot i que la clau d'aquest estava amagada. Els lladres forçaren la porta i una finestra de l'aula i es feren amb la recaptació acumulada per a la compra de material escolar. Val a dir que dies abans ja s'havia romput una reixeta i forçat una porta, encara que no s'havia accedit a l'interior. A l'hora d'escriure aquesta notícia ens arriba la notícia que els doblers havien estat recuperats.

Redacció.

La casa de son Pere Jaume passarà a ser patrimoni públic

L'objectiu prioritari és la rehabilitació de la caseta

Redacció.- Dins les pròximes dades una de les cases més antigues i primera fita del nostre poble passarà a ser patrimoni local, després que la Sala hagi arribat a un acord amb l'actual propietari dels terrenys de son Pere Jaume.

Segons ens ha informat el regidor de cultura, Jaume Sansó, "la caseta de son Pere Jaume i el tros de terra té una extensió de terreny propera al quartó i mig i com a objectiu prioritari hi ha la reconstrucció de la caseta que, amb el temps i el poc esment, ha vist com la teulada i una de les parets laterals han caigut. A la part de davant de la caseta s'espera fer-hi una era, per així poder-hi fer la mostra de batre a s'era que es fa cada any per

les festes de La Beata. De ben segur que també s'hi sembraran arbres i es col·locaran un parell de bancs".

Les obres de millora de la caseta de son Pere Jaume les durà a terme el col·lectiu Paret Seca. Una vegada acabada l'obra, la zona de son Pere Jaume es veurà totalment revitalitzada paisatgísticament ja que com podeu recordar, el passat mes de desembre, el mateix col·lectiu va enllestir, de forma excel·lent, el pou que du el mateix nom.

La caseta serà rehabilitada pel col·lectiu Paret Seca.

Onofre Pons: "Qui promociona la incineració està en contra del reciclatge"

Bona acollida del manifest "Metges contra la incineració"

Redacció.- El metge Onofre Pons fou el ponent de la conferència sobre els efectes de la incineració de residus sòlids pronunciada el passat divendres, dia quatre de març, davant un auditori format per unes 70 persones, que deixa petit el saló d'actes de Sa Nostra. Nofre Pons dissertà sobre l'oposició d'un ampli segment del col·lectiu de la medicina, recollida en el manifest Metges contra la incineració, al projecte d'eliminació de residus urbans a través d'una nova planta incineradora que l'empresa Tirme, avalada pel Consell Insular, projectà instal·lar a Son Reus on les cendres i escòries produïdes es pretenen enterrar a la cantera de son Nuvió.

Per un espai d'una hora, Onofre Pons justificà l'oposició ferma d'un col·lectiu de més de 250 metges de l'illa que s'ha adherit al manifest con-

tra la incineradora de son Reus, "perquè no es coneixen quins seran els seus efectes reals sobre la salut de les persones que viuen més aprop dels punts d'incineració i de dipòsit de cendres tòxiques". Pons recordà als assistents que els polítics volen presentar el projecte com un procés que

no és nociu pels humans, "com tampoc ho havia de ser la construcció de centrals nuclears, i de tots són coneguts els fatals resultats per a milers de persones", i afirmà que els qui promocien la incineració "estan en contra de la política de reciclatge".

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

— Centre Coordinador —

**BIBLIOTECA MUNICIPAL
DE VIL·LAFRANCA DE BONANY.**

PLAÇA MAJOR, 1

HORARI: DE DILLUNS A DIVENDRES DE 18.00 A 20.00 h.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

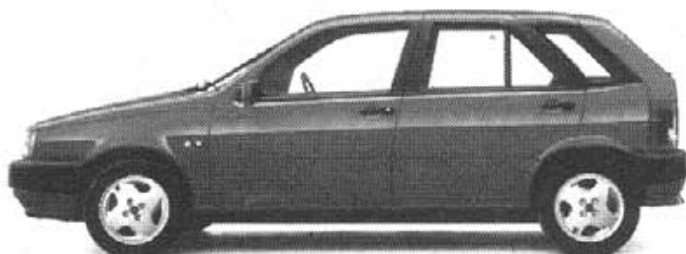
NO HAY QUIEN SE RESISTA

250.000 ptas.
de ahorro

en gasolina y diesel

Tempra Celebration

Tipo Celebration (3 y 5 puertas)

– Le presentamos la Serie Especial Celebration en Tipo y Tempra en la que te ofrecemos una promoción realmente única; obtener un ahorro de 250.000 pts. al adquirir cualquier versión en sus 3 niveles de acabado y una amplia gama de motores gasolina (1.4i, 1.6i, 1.8i, 2.0i) ó en diesel (1.9 y Turbo diesel).

– Descubre el equipamiento de serie, sin límites (según versión): Climatizador automático de temperatura, Dirección asistida, Air-Bag, ABS, Llantas de aleación, Cierre centralizado y Elevalunas eléctricos, entre otros.

– O si lo prefieres ahora Tipo 1.4i desde 1.390.000 pts., Tempra 1.4i desde 1.550.000 pts. (I.V.A., transporte, impuesto de matriculación 13% y promoción incluidos).

FINANCIAMOS A TU MEDIDA A TRAVES DE FIAT FINANCIERA • VEN Y PONLOS EN MARCHA

**Autoventa
Manacor, S.A.**

CONCESIONARIO

FIAT

POLIGONO INDUSTRIAL
DE MANACOR

Ventas 84 34 00
Recambios y taller ... 84 37 61

El Grup excursionista organitza la VI Gincana

Bases

-Participació: és oberta a tots els excursionistes.

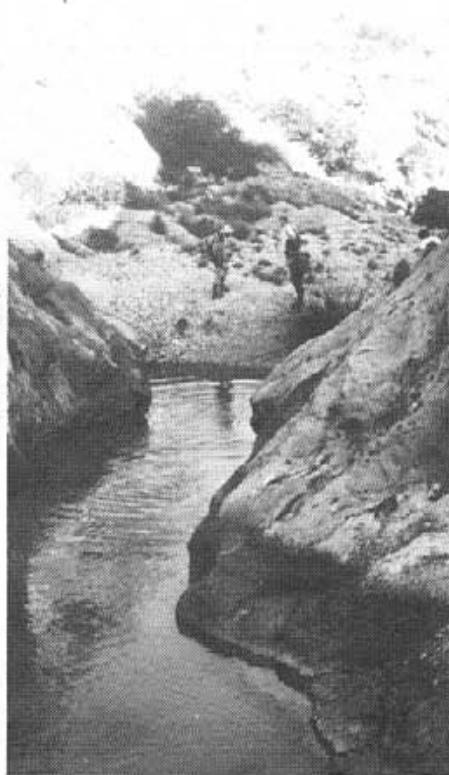
-Composició dels equips: els equips participants estaran formats per dues, tres o quatre persones.

-Material aconsellable: una brúixola per equip, llapis, paper, equip de bivac i cercle graduat. Els mapes seran facilitats gratuïtament.

-Cada equip haurà d'anar agrupat durant tot el recorregut, sense que hi hagi més de 50 m. entre el primer i el darrer component de l'equip.

-Els equips han de realitzar la totalitat de l'itinerari amb tots els seus components, de no ésser així, l'equip podrà ésser penalitzat.

-Respectar les normes essencials, esportives, cíviques i de camaraderia. En cas de necessitat (pèrdua, accident, etc.) els equips hauran d'aju-

dar-se mútuament.

-Sistema de puntuació. La comissió organitzadora valorarà tant els resultats obtinguts a les proves teòriques i pràctiques, com el temps emprat, així com el comportament cívic i esportiu.

-El recorregut es farà íntegrament a peu.

-Imprevists: qualsevol variació o imprevist restarà a criteri de la comissió organitzadora.

-Inscripció: la inscripció es farà per equips a raó de tres-centes pessetes per persona (300.-)

La concentració es farà davant el Club d'Esplai de Vilafranca a les 14'30 h. del dia 9 d'abril del 94.

Una vegada acabat, hi haurà una "picada" a compte d'es BAR-RESTAURANT "ES CRUCE".

Més informació als telèfons: 56 00 53 (Bar Anit) i 71 13 14 (G.E.M.)

El vell marí, la foca del Mediterrani en greu perill

Sebastià Sansó.

La foca del mediterrani, en un temps abundant a les Illes Balears, ara està en greu perill d'extinció. De les nostres Illes es va extingir principalment a causa de la pesca, ja que per viure, necessita gran quantitat de peix i els pescadors es queixaven que els vells marins en caçaven massa i el que aconseguien pescar ells, els pescadors, no els bastava i decidiren matar-los. Però no només els caçaven per la pesca, sinó també per la seva pell i el seu greix.

Els darrers que es varen veure a les Balears foren un grup de quatre, era l'any 1974. Després hi va haver

notícies no confirmades d'exemplars vists a un parell de milles de terra. El darrer que es va matar fou a Sa Colònia i el darrer es va veure a Cabrera.

Hi ha dues espècies més del mateix gènere: la foca del Carib, desapareguda l'any 1950 i la de Hawai, també en situació crítica, encara que no tant com la d'aquí. Fa poc s'ha descobert una colònia d'uns 350 exemplars entre l'antic Sahara espanyol i Mauritania, a la península del Cap Blanc, que està a la frontera d'aquests dos països. És una bona notícia per a la supervivència de l'espècie en el món. Ara la població mundial oscila entre uns 650 i 850 exemplars.

Cada vegada moren més vells marins enganxats a les xarxes dels pescadors i també per la contaminació de l'aigua del mar. A Espanya

només en queda un, en "Peluso" mascle de 280 cm i 300 kg. que viu a les Illes Xafarines.

Membre de "Fondo para la foca del Mediterráneo" que es troba a Ciutat han anat a fer una expedició els mesos d'estiu pel nord d'Àfrica per demanar i donar informació als pescadors de per allò o a la gent que estàs menys en contacte amb el vell marí. Però no hi han tengut molt èxit ja que el Govern d'allà no els ha donat cap facilitat ha hagut de tornar amb el buc de Greenpeace, el Rainbow Warrior. Esperem que el vell marí pugui tornar prest a les Illes. Si desitjau més informació o voleu ajudar econòmicament a salvar l'espècie ho podeu fer al c/ Verí, 1 3r de Ciutat. El telèfon és el 72 11 05.

De l'autoodi a la lleialtat lingüística (I)

La història d'un Pere qualsevol

En aquest article vos contaré com pens que s'ha anat desenvolupant el problema lingüístic en la vida d'una persona tipus que ha viscut en temps de la dictadura i que ara pot trobar-se més enllà de la frontera de la meitat de la seva vida, que pugui representar com pensen la majoria d'habitants de la seva edat d'un país culturalment oprimat, com pot esser Mallorca i que pot viure a un poble com és Campos. Si voleu, li podem dir Pere.

En Pere neix a una família mitjana i de petit aprèn l'idiome del seu pare i de la seva mare, a més del dels familiars més propers i així pot anar formant el seu idiome propi, variant de l'idiome de la seva família, variant del dialecte campaner, variant del dialecte mallorquí, variant de la llengua catalana (això de llengua catalana encara hauran de passar molts d'anys perquè ho descobrixi). Transcorren plàcidament els seus primers anys de vida sense cap problema lingüístic fins que els seus pares decideixen enviar-lo a una institució escolar. La seva edat pot variar entre els 4 i els 6 anys i la institució generalment sol esser de monges. Aquí d'una forma inconscient començarà els seus primers passos lectors: a, e, i, o, u, pa, pe, pi, po, pu. Com que això passarà d'una forma totalment natural i no podrà triar una altra forma d'aprenentatge, podrà ser que el faci pensar o no, que la seva llengua és aquella mateixa i que quan aprèn a llegir, qüestió que no sabia, ha d'aprendre unes paraules que tampoc no sabia, especialment si en sortir d'aquella institució sap que podrà seguir utilitzant la llengua de sempre.

Un dia, en Pere, descobreix que a allò que a casa seva en diuen **taula**, ara ell n'ha de dir **mesa**. Serà que aquella del dibuix de la cartilla és més bona, pensa, però bé ell ja sap que en tornar veure aquell estri ha de llegir **mesa** i això no l'impedirà de dir **taula** a la de casa seva. En Pere creix i no sap que viu immers en una **situació disglòssica**, una llengua familiar diferent a una altra llengua per als aprenentatges escolars, aconseguix uns estudis mitjans que li possibilitaran entendre gran part de les coses que l'envolten. Un dia es trobarà entre un grup d'amics i n'arribarà un de nou que no parlarà com ells, sinó que parlarà

d'una forma semblant a la dels llibres, encara que d'una forma més vulgar; en Pere voldrà seguir parlant amb els seus amics així com ho anat fent durant tota la seva curta vida, però trobarà educadors: pares, mestres, persones majors que li diran que és una falta d'educació, que quan apareix una persona parlant en castellà en un grup de campaneroparlants o mallorquinoparlants, si volen tenir una educació exquisida, han de parlar tots en castellà, per això l'han après a l'escola. De totes formes ell s'hi esforça i parla en castellà a aquella persona i en campaner als seus amics; així i també d'una forma inconscient, el nou amic va aprenent el campaner, fins que pot arribar el dia que tots parlin en campaner fins que arribi un amic nou que només sapiga el castellà.

Fins aquí totes aquestes situacions són normals i encara no nota res estrany. Ja sap que és normal que les revistes de futbol estiguin escrites en castellà, que les retransmissions radiofòniques també, que quan va arribar la televisió també ho va fer així, però com que ell ho entén tot, no passa res. El que sí comença a notar és que troba molts locutors i de tan en tan altres persones que parlen molt bé el castellà i ell per molt que faci el parla d'una altra manera, i això li produeix algun sentiment d'inferioritat. També sap que en anar a Palma es va trobant diferents personatges que quan ell els parla, li diuen QUÉEEEEEE! I ell ja ha après que ha de posar l'automàtic de la bona educació i ha de parlar en castellà.

Més envant li comencen a contar històries esgarrioses sobre el que ha passat a altres persones de més edat que han fet el servei i sent a dir que allà no s'hi pot parlar en mallorquí si no vol que se'n riguin d'ell o que l'arrestin; però la seva intranquil·litat no és massa grossa perquè pensa que ell ja sap parlar en castellà, per si de cas el practicaré una mica més, pensa.

Per avui, he d'acabar la història d'en Pere aquí, perquè Es Molí Nou té moltes altres coses a dir, però la història continuarà.

Joan Lladonet.

Rondalla depravada

Cerquem per la vila

Jaume Sansó i Caldentey

"Quién sabe dónde", "Misterios sin resolver", "La máquina de la verdad", "Lo que necesitas es amor", "Valor y coraje", "Perdóname", "Verdicto", etc., etc.

Sabeu quants de programes televisius ens transbalsen el cor?, molts.

L'adició que creen aquests programes comencen a donar els seus fruits.

Primer ens donaren "culebrons", després "reality shows", i ara... què ens espera?

Les cadenes televisives saben com captar audiència, malgrat els sentiments, els atacs de cor i els plors col·lectius. I les persones continuen somniant amb el més enllà, on és el fill de na Pepi, si el Cordobés diu la veritat i si podrem trobar, entre tots, un nuvi a una al·lota de Sòria.

El tracte que reben alguns temes em fan posar la pell de gallina. El dia en què la televisió va deixar el seu caire més informatiu (per això fou concebuda), per passar a esser un membre més de la família, i com a conseqüència amb veu i vot, romangueren tots astorats i incrèdulament segurs que tot el que passava davant els nostres ulls era, i no altra cosa, la veritat absoluta. Aprofitant l'avinentsa, els directius més vius, pensaren en la forma més cruel d'enganxarnos al vidre de colors. La fórmula era: Juguem amb els seus sentiments.

Ara mateix pensau, què passaria si un bon dia a n'En Julián Lago, per exemple, li pega per investigar, a "La Máquina de la Verdad", què va passar realment entre en Maco i n'Amedio. Situem-nos en el plató de la "Tele amiga, Tele 5". En Julián presenta el programa i abans de no poder-ne disparar ni mitja, dona pas a la publicitat. Tot seguit fa seure en Marco a la cadira dels interrogatoris i li demana: "Per què tu i n'Amedio passàreu mil aventures?, què vol dir això?, mantinguéreu relacions sexuals?, era casat n'Amedio?". En Marco intenta sortir de la situació tan embarassosa on l'han aficat; intenta contestar a la primera pregunta i...

(Continuarà)

Madò Francisca "Pou" o l'ofici de cordar cadires

L'ofici de cordador de cadires és una feina que es va perdent. Nous materials, potser més duradors i elegants, han anant desplaçant la bova, material tradicional per cordar-les, i han fet que la gent que un temps en cordava -que era molta- hagi quedat bastant minvada.

Per sort, a la Vila hi tenim na Francisca Sastre i Bauçà, més coneguda com a Madò Pou. Tot i que les seves filles s'estimarien més que, a la seva edat (aviat farà 86 anys), no culetgés més amb aquesta feina, ella, fort-i-no-et-moguis, i "per passar una estona", encara en corda de tant en tant.

Vàrem anar a ca seva per conversar una miqueta sobre aquest tema.

Un cordador de cadires, tal com apareix al segon volum de l'obra "Els nostres arts i oficis d'antany", de Joan Llabrés i Jordi Vallespir

- Que així mateix fa molt de temps que en cordau, de cadires?

- Foil, ja deu fer prop de 60 anys. Mira tu: de jove, jo estava llogada a Manacor, i hi feia feines de la casa: rentar, fregar... però va passar que la meva sogra es va morir i, en succeir això, va deixar 9 al.lots en aquest món. Davant aquesta feta, per poder donar un millor servici a aquests infants, al cap de tres mesos ja vaig estar casada amb el meu home. Tot d'una després, vàrem venir a estar a Vilafranca. Ara bé, abans d'arribar a la Vila, i estant a Manacor, vaig voler aprendre a cordar-ne, encara que va ser una mica mal de fer: com que Manacor, un temps, era el poble de Mallorca on hi havia més cordadores -n'hi havia que deien que "hi havia més cordadores qe cadires"-, i no hi havia fena de sobra, ningú me'n volia ensenyar; car, es pensaven que els prendia la clientela. A la fi, però, una dona, madò Maria, me'n va donar quatre lliçons. Així, idò, vaig estar

una setmana aprenent aquest ofici amb madò Maria a Manacor. En acabar aquest temps jo li vaig dir: "Maria, la setmana que ve ja no vendré". i ella, quan em va sentir, em va replicar: "no em faces aquesta, Francisca; no te'n vages, que estic molt contenta de tu i, per això, m'agradaria pagar-te totes aquestes cadires que has cordades sense cobrar el temps de mossatge". Encara que em sabia una mica de greu, però, varem decidir que el millor que podíem fer era agafar es tapins i partir cap a la Vila. I així ho férem.

- Quin és el procés que seguïen per cordar cadires?

- Bé, jo te diré; primer de tot, anàvem a cercar la bova de Manacor, a ca'n Ravell -una fusteria molt grossa-, amb la somereta. La bova, però, la duïen de s'Albufera de Sa Pobla. Quan la teníem, l'esteníem i la triàvem. Llevàvem la que no era bona o la que fa mala vista, o sigui, la cruiada o cruixida. llavonses, l'esquitxava ja el vespre abans i la deixava tapada amb un parell de saquets, perquè l'endemà fos humil.

- Que és, que no va bé, si la bova és eixuta...?

- No, perquè sol fer mal a les mans, i per més afegitò, està exposada a rompre's

Però, anem a allò que et deia: una vegada humida, xapàvem la bova amb un punxonet, com una alena. En estar xapada, ja era hora de començar a cordar.

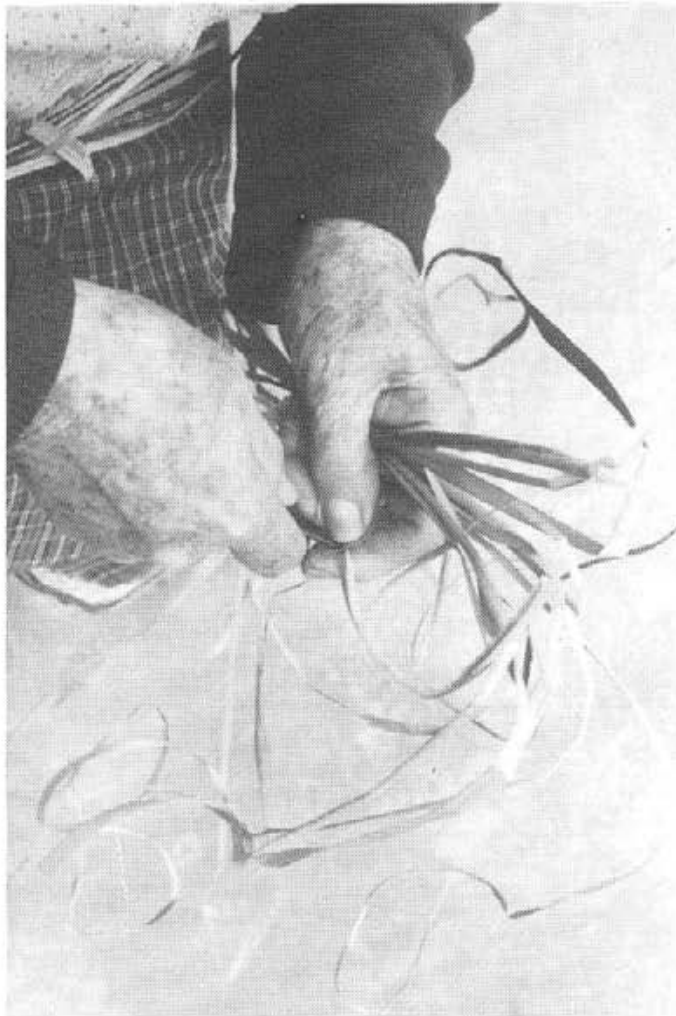
- I com es feia, això de cordar?

- Escolta, veuràs: agafam tres o quatre brins de bova, encara que en podem agafar més, segons la gruixa que li volem donar; i, mentres donam passades, anam enrevoltillant els brins, com si anàssem fent corda

- Per on començau a cordar la cadira?

- Agafam el bastiment de la cadira i partim a cordar-lo per la banda de

davant i li donam tres passades, tres voltes, ben estretes. Feim el mateix a la banda esquerra, llavonses en els darreres però just n'hi donam dues, perquè és la part més estreta, i finalment en el costat dret. Així feim voltes i més voltes, sempre en el mateix sentit, fins que arribam al mig de la

sola de la cadira

- Quan les passades s'estrenyent, al mig, com vos arreglau per passar-hi els dits?

- Tot està controlat: quan el cordat s'estreny, per passar-hi la bova, ens servim d'un "horquilla", com si fos una agulla. Una vegada que la cadira està cordada, com podeu suposar, queden molts de brins o mostatxos que surten. I els hem de llevar. És per això que agafam unes estisores i tallam tots aquests brins que ens surten per davall. Tot d'una després, amb una eina que es diu un omplidor, omplíem de bova vella entre

corda i corda. D'aquesta manera, els cordells de la banda de damunt que no havien quedat bé, es componien.

I ja está llesta la cadira! ja ens hi podem seure!

- Què ha pegat molt en terra, això de cordar cadires?

- Sí, punyetes! Com que un temps, tots els cafès tenien cadires de bova, teníem una feinada. Ara, la gent posa cadires d'una altra classe. Abans, en canvi, no podien donar a bastament. pensa que les se n'havien de dur cap a Manacor, de tanta feina que em duïen. Avui dia, la cosa ha canviat molt: ara un m'en du una, llavonses un altre, dues,... I així va el negoci.

Fa un poquet, ja t'he dit que a Manacor, aquesta feina anava prosperant. Només has de pensar que a can Ravell -que era d'allà on duïa la bova- hi havia 55 dones que cordaven per a ell.

I encara et diré una altra cosa, perquè veges si anava bé aquesta feineta: un temps, la bova que me quedava en haver tallat els mostatxos de baix, no em

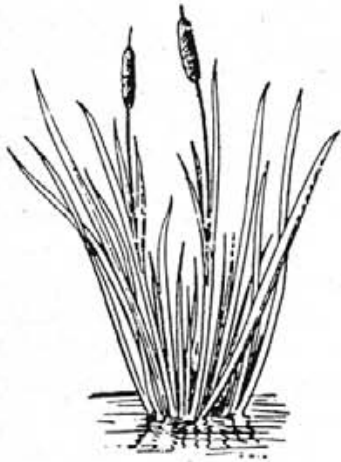
bastava per omplir les cadires. Per això, anava a son Nuviet nostre a agafar fenàs, i així les omplia. Ara ja no: hi ha més bova que cadires.

- I de la Vila, que només heu estat vós, que n'heu sabudes cordar?

- No, jo vaig ensenyar a dues joves, que en varen cordar una temporada. Ara ja no en corden més, però. Una d'elles era la dona d'en Sion, na Magdalena "Barretes", i l'altra, la dona d'en Peller, del fuster.

Quan vaig venir a estar a Vilafranca, ja hi havia dues dones més velles que jo -totes dues mortes- que també en cordaven: la mare de les

Què és la bova?

BOVA (II 1)

La planta de la bova, segons una il·lustració del Diccionari Català-Valencià-Balear d'Alcover Moll

Segons la "Gran Enciclopèdia Catalana", la bova -tal com podeu veure a la il·lustració, és un gènere de plantes herbàcies perennes de rizoma horitzontal, tija sense nusos, fulles molt llargues, coriàcies, erectes, totes radicals, i espigues grosses i terminals, cilíndriques; l'espiga superior, masculina, és caduca, i la femenina és formada per ovaris estèrils i ovaris fèrtils, amb aquenis diminuts. Viuen en estanys, bassals permanents i voreres de corrents lents d'aigua i també en els arrossars, con a mala herba. N'hi ha de dues espècies; la boga de fulla ampla i la boga de fulla estreta. Ambdues plantes són creades també com a ornamentals, en estanys de poca profunditat. A més a més, i tal com ja hem assenyalat, se solen emprar les fulles de bova, un cop assecades i parcialment descolorides amb vapors de sofre, per fer seients de cadira, estores, cistells i altres objectes.

Dolores i també na Maria des fum.

- I quin temps vos dura, cordar una cadira?

- Això és segons: si m'hi pos i no m'hi destorb, en dues hores ja la tenc arreglada. Però, el més normal són devers tres hores, sense aturar-te.

- Què en feis pagar, per cadira?

- Ara faig pagar devers 700 pessetes per cadira cordada. Com que la bova ha pujat molt. No, i no és cara: mira tot el temps que has d'estar per arreglar-ne una!

Bé, madò Francisca, ja no sé què vos he de demanar més. Només vos vull donar les gràcies per la vostra rebuda i que els 86 anys que ara

duis damunt -que ningú no ho diria, que tengúesseeu aquesta edat- encara vos deixin entretenir amb aquesta feina per molts d'anys

Andreu Bauçà

L'escolania de Lluc i el seu tarannà

DOS MOTS D'HISTÒRIA

De tots és ben conegut el tarannà especial dels al.lots blaus de Lluc. Sense cap dubte l'Escolania de Lluc és una de les institucions més antigues de Mallorca. Les referències històriques de què avui disposam ens fan saltar al s. XV. Gràcies a aquestes dades ens assebam que un minyó de Lluc, en Pere Garí, el 1485 arribà a ser prevere, després d'haver estudiat al Santuari.

Entrats en el s. XVI són abundants les notícies sobre l'ensenyament musical i literari rebut pels escolans de Lluc, a qui amb el pas del temps, el nostre poble els anomenà blauets per les característiques del seu vestit: blau i blanc.

Personatges il·lustres com Llorenç Riber i altres anaren forjant la seva personalitat i el seu tarannà culte i religiós a l'Escolania. Durant molts d'anys, també en el dia d'avui, el Santuari de Lluc ha estat una fita que ha enlluernat molts d'homes i dones que han estimat i continuen estimant la nostra cultura, la nostra fe i el nostre ser com a poble mallorquí.

L'ESCOLANIA I EL CANT

Al segle XVI ja trobam indicis dels primers escolanets de Lluc. Però

fou el 1531 quan el Papa Climent VII atorgà una butlla en el qual aprovava uns estatuts que redactà el Prior Vaquer a on s'establia els "al.lots blaus" perquè com es feia a Monserrat, cantassin missa a nostra Senyora de Lluc.

Aquests minyons foren educats en un aprenentatge musical tal que posteriorment, alguns d'ells esdevingueren veritablement homes importants en el camp de la música.

A l'Escolania la música, des de sempre, ha estat la senyera que ha onejat amb més força i ha esdevingut el tret que ha caracteritzat els nins de Lluc, atès que la tasca més important dels blauets de Lluc és la de cantar a la mare de Déu en nom de tot el poble de Mallorca.

També avui, els nins blaus, dues vegades cada dia, una al matí i l'altra a l'horabaixa, s'afanyen per harmonitzar i elevar les seves veus cap el cel per pregar per a tots els homes de bona voluntat.

A aquesta Santa Casa arriben pelegrins de totes les contrades del món per veure i sentir els al.lots blaus de Lluc. De vegades, alguns d'ells, després d'escoltar les seves veus angelicals, queden bocabadats i se'n meravellen.

Un dels jorns que el cant dels blauets té més força és el dia de mati-

nes. El nostre il·lustre Llorenç Riber, ja esmentat anteriorment, en la seva obra **La minyonia d'un infant orat** ens diu: "Les matines de Lluc són famoses per tot Mallorca. Cantades per les veus blanques dels escolans, tenen un infantívol encís que no desdiu gens ni de la nit ni del misteri". Tamateix el Nadal de Lluc té una especial significació. Les veus timbrades i brillants de la sibil·la i de l'àngel fan que tot l'ambient resti en una pau serena i sincera. Seguint Mossèn Riber; "Avui sí que ens cal vetllar fins a mitjanit. Hem d'esperar que daval·li la Rosada del cel i que pugui el Fruit de la terra. Hem d'esperar el càntic dels àngels i la meravella dels pastors. I tot això s'acompleix en punt de la mitjanit".

L'Escolania de Lluc al llarg dels quasi cinc cents anys de la seva història, s'ha esmerçat a educar musicalment els blauets. Així doncs, no s'ha de trobar gens estrany que dels al.lots blaus de Lluc, que tant s'han afanyat en l'estudi i el cant coral, després de deixar el Santuari corrin el bell camí de la música. Són molts els músics que començaren a cantar i a entonar les primeres notes musicals al costat de la Moreneta. I avui, llueixen el color blau i blanc dels seus vestits en el seu cor i en els seus llavis, entonant himnes d'accions de

BANCA MARCH

SA LLIBRETA GEGANT

GUANYADORS DEL MES DE MARÇ :

Auriculars inalàmbrics

Joan Gaià Bauçà

Botiquins auxiliars

Joan Garí Barceló

gràcies per totes les contradades del món. Són molts dels antics blauets que tenen una responsabilitat en el camp de la direcció coral, direcció orquestral, professors de música i instruments, etc. Lluc i l'Escolania, a més a més de ser la font on el poble mallorquí ha abeurat la seva espiritualitat religiosa i la seva identitat com a poble, possibilitat una acurada educació musical, sense oblidar l'educació humanista pròpia de cada escola confessional.

L'ESCOLANIA AVUI

El col·legi "Escolania de Lluc" està format per 52 al·lots d'entre 8-14 anys d'edat de diversos indrets de l'illa. A l'escola de Lluc es continua treballant per formar i educar els homes del demà. Homes que estimin la nostra llengua, cultura, religió, tradicions, etc. en definitiva, el nostre tarannà com a poble.

En aquesta institució, que sens dubte és la més antiga de Mallorca, no fa gaire celebrarem els cents anys de l'ensenyament secundari, no cal dir que la llengua vehicular és el català. Durant molts d'anys l'Escolania fou pionera en l'ensenyament en català, fins a tal punt que influí fortament a la resta de les escoles de Mallorca. Avui, moltes d'escoles de l'illa no totes malauradament, fan tot l'aprenentatge o part d'ell en català.

Els blauets no sols estimen la nostra llengua, sinó que la volem prendre a escriure-la i parlar-la bé. És curiós veure com entre ells es corregeixen els barbarismes i les paraules mal emprades.

L'Escolania en el decurs de la seva història ha passat per diverses èpoques. En algunes ocasions ha viscut un moment d'una gran bonança, són les èpoques de les grans llums, mentre que altres moments han estat de gran desencant, però mai no s'ha perdut la confiança i l'esperança amb qui és el model de la perfecta cristiana: la mare de Déu, a ella li cantem i preguem cada dia els nins blaus de Lluc.

Actualment l'edifici de l'Escolania està en un període de remodelació de la seva infraestructura per tal de donar millor qualitat a la tasca educati-

va. Les velles instal·lacions han estat destruïdes per tal d'edificar unes de noves que ofereixin un millor rendiment escolar tant a nivell acadèmic com a nivell musical.

Esperam que ben prest puguem estrenar el nou edifici dedicat exclusivament a l'Escolania. Entre d'altres es destinaran espais per habitar un gimnàs, sala d'activitats del temps lliure, una aula d'idiomes, aula d'informàtica, laboratori, aules de música insonoritzades per a l'estudi d'alguns instruments. Actualment a l'Escolania es poden estudiar: violí, piano i flauta travassera. No faltaran com és de suposar les aules destinades a classes de la formació acadèmica. En un futur no tan immediat es durà a terme una segona fase de la nova modelació i es construirà els nous dormitoris en els quals cada dos o tres nins disposaran de la seva cambra dormitori, afavorint així la intimitat entre els blauets.

Altres novetats que cal esmentar són els nous professionals que s'han incorporat a l'equip que treballa directament amb la formació dels blauets, entre d'ells un monitor de tallers extraescolar, una orientadora psicopedagògica i un nou director de música. Durant quasi tres dècades el P. Palou tengué cura de les tendres veus. Ara el substitueixen D. Baltasar Bibiloni que, ajudat del P. Llorenç Caldentey, són els que donen un nou caire musical a l'Escolania.

Finalment dir que per les persones que estiguin interessades a tenir un fill seu blauet, informar-los que a partir del mes de febrer s'iniciaran les inscripcions per al nou curs. Durant aquests mesos s'establiran períodes de proves per tal de seleccionar els nins que el curs vinent seran els qui formaran part de l'escola més antiga de Mallorca.

Finalment dir que per les persones que estiguin interessades a tenir un fill seu blauet, informar-los que a partir del mes de febrer s'iniciaran les inscripcions per al nou curs. Durant aquests mesos s'establiran períodes de proves per tal de seleccionar els nins que el curs vinent seran els qui formaran part de l'escola més antiga de Mallorca.

P. Miquel Mascaró M.SS.CC.
(Responsable de l'Escolania)

P. Miquel Mascaró M.SS.CC.
(Responsable de l'Escolania)

CINEMA

Títol: Qiu Yu, una dona xinesa
 Nacionalitat: Xina/Hong-Kong
 Direcció: Zhang Yimou

Després d'un any de la seva estrena a les principals ciutats europees ha arribat a la fi a una pantalla de Ciutat el darrer film del xinès Zhang Yimou, un director que s'ha fet conèixer a Occident a força de guanyar premis en prestigiosos festivals de cinema (Berlín, Cannes i Venècia).

Yimou, el màxim representant del cinema xinès actual juntament amb Xen Kaige, és gairebé un desconegut al seu propi país ja que cap dels seus films (*Sorgo roig*, *Ju Dou*, *la llanterna roja* i aquesta *Qiu Yu*) no ha pogut ésser estrenat a la Xina, on existeix una fèrria censura. Tanmateix ha tengut l'oportunitat de coproduir-los amb capital estranger (del Japó, Taiwan i Hong-kong), amb la qual cosa la seva obra s'ha pogut exhibir lliurement als països occidentals, on en pocs anys ha esdevingut un cineasta de culte.

És aquest el primer film en què Yimou retrata la Xina Actual, car els tres anteriors estaven ambientats en la Xina anterior a la revolució. La cinta és un cant a la vida rural xinesa, però també una severa crítica al sistema burocràtic d'aquest país. La protagonista, l'esplèndida Gong Li (intèrpret de tots els films de Yimou), veurà com tota la seva obstinació i lluita per allò que considera just se li esmuny entre les mans, però que tot i així no defalleix. Una dona obstinada i tenaç que ens recorda les heroïnes de Lang, Ford o Preminger. I és que el món cinematogràfic de Yimou, dotat d'una sorprenent fluïdesa narrativa i de capacitat dramàtica, sembla que ha pouat tant en els clàssics occidentals com en els orientals (estic pensant en Kurosawa, Ozu o Mizoguchi). Verament un món fascinant, tot i que fet de crues realitats.

Andreu Salom i Mir

"PER CAMINS I TORRENTERES"

Nou llibre de poesies de Bernat Cifre

L'amic Bernat Cifre, de Ca'n Garrit de Pollença, és professor de llatí a l'Institut "Ramon Llull" de Ciutat. Dirigeix corals, dona conferències, pronúncia pregons festius i col·labora (ara no tant) a la premsa ciutadana i forana. A les portes dels seixanta anys hi du 4 llibres de prosa poètica -majorment interpretació lírica del paisatge mallorquí- i 2 llibres de versos. D'aquest, el darrer que acaba de presentar, "per Camins i Torrenteres", és un recull de quaranta-cinc poemes de temes i metres variats.

Destaca el titulat "Pollença", un himne o oda que, en vuitanta entonats alexandrins, desgrana una lletania geogràfico-toponímica del Terme, amb profusió d'imatges. Dels dotze sonets triaríem els dos dedicats a la mort de la seva mare, a qui va dedicar el llibre, car ella havia estat sempre lectora i jutgesa silenciosa del fill.

Tant pel que diuen el prologuista, Antoni Amorós Borràs, ex-professor de Lletres, i després el propi autor, en forma d'"Advertiments", com pel que es dedueix de la simple lectura d'aquestes pàgines, veim que es tracta de versos transparents i sonors, amb gran treball de rima i ritme, com si volgués perllongar -a partir d'enfocaments personals- els dictats o principis de la prestigiosa Escola Mallorquina que, partint de Costa i Alcover, la podem fer arribar a Gayà, al P.Colom i a Dolç (en la seva primera època).

Hem parlat amb l'autor, i el trobam il·lusionat, ple de fe en la Poesia i en el seu poder formatiu. Per la nostra part creim sincerament en la sensibilitat i lirisme de Bernat Cifre, i donam per vàlida l'aportació poètica del pollencí. Enhora-bona!

Carles Costa

PUBLICACIONS

No ens adonarem per vençuts

Sembla ser que, després de 18 anys de democràcia, un dret fonamental com és la llibertat d'expressió no s'ha assolit encara en aquest país.

El passat 26 d'octubre a l'Ajuntament de Llubí no es va reconèixer aquest dret tan fonamental, bàsic, vital i primari. (Article 20.1 i 2 de la Constitució Espanyola).

El "senyor" Tomàs Campaner, regidor del PP, va presentar una esmena per canviar part de la proposta de l'àrea de Cultura que feia referència a les diferents subvencions que la corporació municipal dona a les entitats del nostre poble. L'esmentat "senyor" va conside-

rar que s'havia de denegar o, com a mostra de bona voluntat, i seguint la seva idea, que les 100.000 ptes. de la subvenció fossin abonades en quatre lliuraments de 25.000 ptes., cada un, coincidint en la sortida de cada número, i que aquest lliurament estàs supeditat al VIST I PLAU que la comissió de govern, una vegada examinat l'exemplar corresponent, pogués emetre. Aquesta proposta va ser aprovada amb el recolzament del Senyor Batlle (UM), el regidor de CB i l'altre regidor del PP; i va ser rebutjada pels dos regidors del PSM, la regidora d'UM i el del CDS (de poc va servir el seu rebuig a causa del vot

de qualitat del Batlle). O sia que, se'ns donarà la subvenció (SI AGRADA LA REVISTA) una vegada que hagi passat per la "CENSURA"

Com a mitjà de comunicació ens hagués paregut millor que no se'ns hagués concedit la subvenció abans d'haver d'estar condicionats a l'hora d'expressar les idees de la manera que ens sembli més correcte, a nosaltres i als nostres col·laboradors.

Tanmateix amb subvenció o sense feim comptes seguir amb la mateixa línia, surti la revista amb més o manco planes.

Revista UDOL

El parer d'un jovent nacionalista

Per Jordi Caldentey

Un estol de joves nacionalistes, moguts per un afany de dignificació del nostre país, i, alhora, conscients que només es pot transformar la realitat a partir del seu reconeixement, ens som agrupats per mirar de despertar dins l'opinió pública de la nostra societat l'assumpció d'una partida d'objectius nacionalistes la realització dels quals és vital, al nostre entendre, per aturar l'actual procés de decadència i descomposició nacional que patim.

Som del parer que Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera tenen dret d'esser sobiranes del seu propi destí i que, en conseqüència, no podem continuar consentint que es prenguin des de fora les decisions de més transcendència per a la nostra societat.

Volem denunciar l'espoli fiscal que patim perquè trobam de justícia que siguem nosaltres mateixos els qui administrem els nostres propis recursos. Entenem que tan sols així ens serà possible dotar-nos de les infraestructures públiques que ens facin falta per aconseguir una millora constant de la nostra qualitat de vida. Com també entenem que només el dia que disposarem dels doblers suats nostres podrem propugnar i fomentar les alternatives que ens puguin treure de l'actual dependència gairebé total del turisme.

Consideram un atemptat contra la dignitat del nostre país i contra el seu esdevenidor la destrossa constant del nostre patrimoni natural i, per això, volem exigir que hi posin tall del turisme.

Consideram un atemptat contra la dignitat del nostre país i contra el seu esdevenidor la destrossa constant del nostre patrimoni natural i, per això, volem exigir que hi posin tall a l'acte.

Trobam que s'ha de cercar un equilibri entre la promoció de l'economia de mercat, tradicional en aquestes terres, i la defensa dels prin-

cipis bàsics de justícia social.

Pel caràcter tradicionalista del nostre poble, som partidaris d'un respecte total i, fins i tot, d'una promoció, si cal, de les valors morals i ètiques de tendència i de cultura cristianes.

Trobam que és vital per a la nostra identitat nacional la paralització de l'actual procés de substitució de la nostra llengua, iniciat amb unes imposicions il·legítimes i per "dret de conquesta", amb els secrets de nova Planta. Per tant, volem demanar la implantació d'un sistema d'ensenyament propi, de continguts autòctons i que, com a qualsevol país normal, faci servir la llengua pròpia d'aquesta terra de vehicle de formació i d'aprenentatge.

Sense cercar anar contra cap llengua, creim que s'ha d'haver acabat el bilingüisme unidireccional que, dins ca nostra, rebaixa la nostra llengua a la condició de folklorisme innecessari i fins i tot inútil i que, legalment i de fet, exigeix el coneixement de la llengua externa a tothom.

Volem exigir la creació i la promoció dels mitjans de comunicació orals i escrits i amb la perspectiva autoctonista que calgui per restaurar, com més aviat millor, la dignitat na-

cional que aquest país es mereix.

Volem propugnar, en definitiva, una política cultural i educativa, concertada amb les altres terres de llengua catalana, que faci redescobrir a cada indret els lligams que compartim i que faci possible un debat, fonamentat en el coneixement mutu i no en la ignorància, sobre les relacions polítiques unitaristes, federalistes, o de simple col·laboració, que en l'esdevenidor poguem establir.

Perquè creim que el nacionalisme no ha d'esser patrimoni d'un sol partit polític, perquè creim que els partits que l'assumequin l'han de situar partdamunt interessos i ideologies, i perquè duim idea de propagar el missatge nacionalista entre el nostre jovent i dins la nostra societat en general, hem constituïda la Joventut Nacionalista de les Illes (*), associació juvenil cívica d'acció nacionalista de les Balears.

En Jordi Caldentey és Delegat de Premsa de la Joventut Nacionalista de les Illes.

(*) Faig constar que personalment m'estimaria més dir-nos "de les Balears"

**La llengua
feina
de tots**

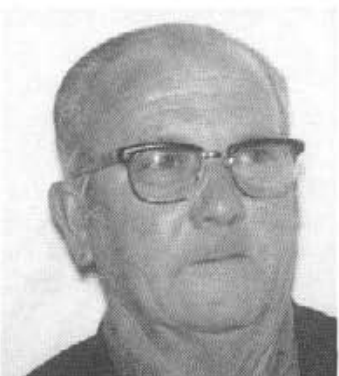

DIFUNTS

- Jaume Barceló Català morí dia 10-2-94 als 97 anys

- Miquela Nicolau Roselló, morí dia 12-2-94 als 86 anys

- Miquel Bauzá Nicolau, morí dia 19-2-94 als 73 anys.

- Catalina Bauzá Nicolau morí dia 20-2-94 als 77 anys.

- Margalida Forteza morí dia 23-2-94 als 72 anys.

NAIXEMENTS

- Rosa Maria Escrivà Navarro, nasqué dia 9-1-94, filla de Toni i Rosa Maria

- Catalina Riera Nieto, nasqué dia 13-2-94, filla de Melchor i Josefa

CAMPANYA DE SOLIDARITAT AMB BURUNDI-RWANDA

PROPOSTES D'AJUDA

- 1.- **CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ** entorn a la situació actual de la lluita de races al Burundi; xerrades, repartiment de tríptics, premsa, ràdio, televisió...
- 2.- **PROPOSAR A LES DIFERENTS INSTITUCIONS** estatals, autonòmiques i locals que:
  - facin una declaració institucional de recollig del cop d'Estat i les lluites interètniques i de solidaritat amb el Govern democràtic del BURUNDI;
  - la remetin al Govern del dit país.
- 3.- **FER ARRIBAR LA DENÚNCIA I LA PROPOSTA DE SOLIDARITAT:**
  - al Secretari General de l'ONU
  - al President del Parlament Europeu
- 4.- **TRAMETRE TAMBÉ AL GOVERN DEL BURUNDI** cartes signades per Organitzacions no Governamentals i Sindicats de diversos països, expressant la solidaritat amb el Govern del Burundi i exhortant-lo a seguir defensant els Drets Humans i a facilitar el retorn dels refugiats al país, per tal de construir, també amb ells, un país en pau.

5.- **CAMPANYA D'AJUDA ECONÒMICA**, que es pot ingressar als següents comptes corrents:

AJUDA ALS REFUGIATS DEL BURUNDI
 c/c 2177785-51 Oficina principal núm. 099 - SA NOSTRA
 c/c 7287-92 Oficina 330 - LA CAIXA

6.- **CAMPANYA DE RECOLLIDA DE** flussades, roca, tendes de campanya, jerseys, sabó, llet en coils i medicaments per fer-ho arribar als burundi afectats pel conflicte. Per a l'organització de la recollida, contactar amb la FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE PALMA - Tels. 718555-728512 - Fax 718259 - C/ Montenegro, 8 - 1º - 07012 PALMA.

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE PALMA
 1994

Voleibol femení

El Vilafranca es proclama campió de la 2ª Divisió Balear

L'equip disputarà l'accens a la primera divisió nacional

Redacció.- L'equip femení de voleibol del C.F. Vilafranca es proclamà el passat dissabte, dia cinc de març, campió absolut de la segona divisió balear, després de guanyar per tres sets a zero al conjunt de s'Arenal - Lluçmajor.

Amb aquesta victòria, a més de l'esmentat campionat, el conjunt local obtingué el pas per a disputar la lliga d'ascens a la primera divisió nacional, ja que el balanç de la lliga interinsular de campions de grup ha estat totalment favorable al Vilafranca, que amb deu punts (recollien la informació el dia després de guanyar a l'equip de s'Arenal-Lluçmajor) ja en du quatre al seu immediat seguidor.

En quant els partits disputats fins ara, el Vilafranca ja ha efectuat les tres sortides que marcava el calenda-

ri, guanyant en les tres ocasions. Davant el Club Marítim 0-3 (0-15, 4-15, 8-15) i a Ciutadella 0-3 (11-15, 6-15 i 9-15). A la pista d'Es Cremat ha rebut la visita del Ciutadella a qui va vèncer també per un tres a zero contundent i l'esmentada victòria davant s'Arenal - Lluçmajor. El darrer partit el jugarà amb el Club Martià de Maó on, malgrat el poc valor del resultat, el nostre equip intentarà fer-se amb els dos punts.

Així doncs, amb aquesta darrera victòria, l'equip patrocinat per La Caixa, Sa Nostra, Banca March i el restaurant Es Cruce, ha obtingut la classificació directa per disputar l'ascens a la primera divisió nacional, lliga que haurà de disputar amb els campions de Catalunya, Navarra, País Valencià, Múscia i Aragó. Encara no es sap amb certesa quina serà la

ciutat escollida per disputar-lo.

Preparatius per la lligueta

Davant aquesta nova fita de la lliga d'ascens, l'equip de voleibol prepara per a pròximes dates una festa en Es Cruce on esperen que hi participi tot el poble. Per tal de dur a terme aquesta festa es farà una recollida d'ingredients per tots els comerços de la Vila per així poder fer el sopar. Ja no cal dir que no els hi vendrà de més una o altra ajuda econòmica, tant dels particulars com de les societats, per a poder dur a bon port el desplaçament i estada la ciutat escollida per a disputar l'ascens.

Equips inferiors

Els bons resultats també han acompanyat a les jugadores cadets i durant aquests dos mesos han vist com milloraven notablement el seu joc, bon joc que s'ha vist reflexat en els dos partits guanyats a domicili, malgrat la derrota davant el sant Cayetano dins la seva pista. No podem dir el mateix de les infantils que dels cinc partits disputats només han aconseguit dues victòries, una davant el Petra i l'altra davant el Portocolom. Resultats:

Cadets:

GESA - Vilafranca, 3-0
 Pòrtol - Vilafranca, 0-3
 Vilafranca - S. Cayetano, 0-3

Infantils:

Vilafranca - Petra, 3-0
 Algaida-Vilafranca, 3-0
 Petra-Vilafranca, 3-2
 Vilafranca-Portocolom, 3-0
 Vilafranca-Algaida, 1-3

Cada cosa al seu lloc

1ª Regional. L'equip que dirigeix el bon tècnic local Pep Sansó darrerament no ens dona tantes bones alegries com ens tenia acostumats. Però aquí cal fer una reflexió i fer-se'n unes preguntes: Qui es pensava que a aquestes altures de la temporada aniria l'equip aquí on va? Qui es recorda de la primera temporada a 2 Regional on es va salvar la categoria quasi quasi a la darrera jornada? A tot això també cal afegir-hi que no és normal aquesta davallada que ha fet l'equip ja que hem passat de tenir 8 positius a tenir-ne només tres, i aquests punts positius a les darreres jornades s'han salvats per les faltes. El dia de l'Escolar (3-0) els dos primers gols foren aconseguits per faltes tirades per Tià Julià. El dia de l'Algaida (1-0), al darrer minut i de falta altre cop executada per Tià Julià. La visita del Port de Sóller (1-0) falta directe executada per Pere Llull, cal però que aquest partit hi va haver una lleugera milloria en el joc de l'equip meloner.

Pensem que el vertader problema del Vilafranca radica en les seves sortides, que per cert no puntua desde la seva visita al municipal de Ses Vinyes de s'Arracó. S'ha perdut a caps com a Molinar, Santa Eugènia, Selva, Son Ferriol, Cide allà on a cada partit l'equip local ha arribat dos pics a porta i ha fet dos gols. Cal tenir una dada en compte desde que es varen lesionar homes importants com en Romero o en Jaume Barraques l'equip meloner ha passat d'esser un equip que només anomenar-lo tothom tremolava a esser quasi quasi una banda.

Això encara es pot refer, creim que no és just que perque ara l'equip "no vagi bé" (són els

quarts classificats) tothom es desanimi. Cal recordar que els directius a principi de temporada el que més els hi interessava i pel que volien lluitar era per la permanència i aquest objectiu pareix esser que es complirà.

Juvenils. Ja han acabat la temporada fa unes setmanes. El balanç com a comportament esportiu dins el terreny de joc és un excel·lent. No podem dir el mateix amb el seu comportament alhora d'anar als entrenaments. El que creim que és més important és que han acabat la temporada i desde la revista volem donar l'enhorabona a tots els jugadors i als seus màxims responsables.

Cadets. Aquests sí que creim que es mereixen un monument, començant pel seu entrenador en Monserrat i fins al darrer jugador de tots. És un any molt difícil per ells ja que es troben en una competició molt difícil i amb equips en els quals tots els seus components són jugadors de darrer any, en canvi en el Vilafranca tot ho són de primer any. Així i tot cal dir que compleixen a la perfecció als entrenaments i als partits de lliga.

Infantils. Són dels que millor ho tenen aquest any. Van tercers classificats i la veritat és que és un goig veure'ls jugar. La veritat és que a aquest equip hi ha al.lots que tenen molt de futur com pot esser el cas de Pere Nicolau, Jaume Vidal, Pere Català, Tià Sastre... També cal destacar la mà que du posat damunt ells en Pep Ribes que fa tres anys que els entrena.

Benjamins. Després d'un inici un poc dubitatiu varen aconseguir

els al.lots de Felip Ramis quedar quarts classificats a la lliga regular i només pel fet de tenir el golaveratge en contra amb l'Escolar no es varen poder classificar pels plays off finals. Així i tot juguen la fase de consolació A i de moment van líders, tot i que la seva gran figura encara no rendeix al cent per cent.

Futbol 7. Molt irregular s'ha mostrat l'equip d'en Biel Gelabert en la seva competició. Només cal exposar una data el Petra i el manacorins, que quan varen visitar el camp del Molí Nou anaven líders, després de fer-ho varen perdre aquesta condició per no poder guanyar als vilafranquers. En canvi contra equips com ells com puguin esser el Montuïri, Porreres, Manacor At., Escolar no han tret tots els punts que calia.

Futbol 5 (Equip A)

PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
14	14	0	0	82	17	28+14

Per ventura aquests números ho diven tot i sobren els comentaris. Encara no s'ha pogut trobar cap equip que sigui capaç de derrotar-los ni tant sols d'empatar en tot el que va de lliga.

Futbol 5 (Equip B): Molt bona l'evolució d'aquest equip que dirigeix en Jaume Font que del principi de temporada fins ara ha fet un canvi molt gros, que és el que realment interessa ja que hem de dir que és el primer any que aquests al.lots participen a una competició esportiva i encara més molts d'ells és el primer any que juguen a futbol.

Redacció

CLASSIFICACIONS

Golejadors

J. Vidal .....20 gols
T. Sastre .....7 gols

Juvenils

José .....6 gols
Morlà .....5 gols
Jordi .....4 gols

Benjamins

J. Sitges .....21 gols
Mas .....13 gols
Vidal .....5 gols

EQUIP B

Llorenç Llull .....14 gols

Cadets

Arnau .....7 gols
Pep Rabassa .....3 gols
Ugena .....2 gols

Futbol 7

Emilià N .....13 gols
Andreu G .....9 gols
Noel .....2 gols

Futbol 5

EQUIP A

Noel .....41 gols
Damià .....19 gols
Mateu .....16 gols

1ª Regional (Golejadors)

Romero .....6 gols
Sunyer .....6 gols
Montserrat .....5 gols

Regularitat 1ª Regional

Monserrat 148
Pascual 147
Munar 140

Infantils

Pere N .....23 gols

AUTOSERVEI
CA'N JOAN

Moltes Freses a sa Rua de 1994

